

Tema 14: De kunstneriske fag i gymnasiet. Udgivet af Direktoratet for gymnasieskolerne og HF.

Anmeldt af: Else Lützhøft, lektor ved Gentofte Gymnasium.

Der står hele 12 arbejdssomme mennesker bag denne udgivelse. De har holdt adskillige møder, nogle må have rejst over store strækninger, for arbejdsgruppens medlemmer bor så spredt som Valby, Maribo og Holstebro, undervisningstimer er blevet aflyst - herunder adskillige vigtige kreatimer - og nogle træer må have ladet livet, selv om heftet eksemplarisk er trykt på direktoralt genbrugspapir. Efter endt læsning må jeg spørge mig selv til hvad nytte?

Arbejdsgruppen blev nedsat af Bertel Haarder i august 86 med det kommissorium bl.a. at "overveje, hvordan de kunstneriske fags indhold og muligheder kan styrkes i den nuværende og kommende gymnasiestruktur". Midt under gruppens arbejde, i januar 1987, kom gymnasiereformen, og inden arbejdsgruppens rapport forelå, var der skrevet direktorale bekendtgørelser og undervisningsvejledninger for de kunstneriske fag. Rapporten fik altså ingen indflydelse på gymnasiereformen og befinder sig nu i et vakuum overhalet indenom af virkeligheden. Det kan man ikke laste arbejdsgruppen for, men man kan undre sig over, at Bertel Haarder kræver så megen frivillig indsats fra så mange kompetente personer til ingen verdens nytte.

Ganske vist skrives der i indledningen, at man kan få inspiration og gode råd i rapporten, men jeg synes ikke, rapporten er inspirerende, og jeg får heller ingen gode råd under læsningen, derimod en masse gode argumenter for vigtigheden af at styrke de kunstneriske fag (musik, film, billedkunst, dramatik) i gymnasiet. En styrkelse som gymnasiereformen har gjort

til fiktion. Derfor bliver du ikke inspireret af læsningen, men bitter, forarget, irriteret, aggressiv eller opgivende alt efter temperament.

Første halvdel af rapporten er helliget 6 begrundelser for fagenes nødvendighed. Det er velkendte størrelser som informationssamfundet, det hele menneske, erhvervslivets behov, elevernes hverdag etc. Alle afsnittene er præget af fagenes høflige hensyntagen til hinanden, forstået på den måde, at man i argumentation og eksemplificering tilstræber en opfattelse af de 4 fag som ligeværdige.

I anden halvdel af rapporten leverer hver af de 4 fag en fyldig beskrivelse af og forsvar for sin eksistens. Billedkunst, dramatik og film tager udgangspunkt i konkrete undervisningseksempler og argumenterer derefter for en central placering i det moderne samfund. Musik tager udgangspunkt i intet mindre end mottoet til Carl Nielsens 4. symfoni: "Det Udslukkellige" (sic!) og slår sig for brystet over sin markante placering både i det gamle og det nye gymnasium. Musiklærerens kompetence understreges stærkt, hvorimod man ikke som de 3 andre fag føler trang til at profilere sig i forhold til samfundet, naturvidenskaberne og lign. størrelser.

Rapportens konklusion bærer præg af at være skrevet til sidst og med virkeligheden for øje. Gruppen startede vel med det håb, at fremtiden ville skabe flere timer og bedre arbejdsvilkår for de kunstneriske fag, som Bertel Haarder åbenbart tog seriøst, når han havde nedsat denne arbejdsgruppe. Og selvsamme arbejdsgruppe må her til sidst erkende, at det gjorde Bertel Haarder altså ikke. Når det kom til stykket, blev de kunstneriske fag ikke opprioriteret med undtagelse af musik. Fornyelsen/reformen i gymnasiet blev til en kamp mellem faglige foreninger og lærer-

grupper. Og det blev mere styrken hos de faglige foreninger, som blev afgørende for fagenes placering og timetal end hensynet til elevernes og samfundets behov og en overordnet målsætning for gymnasiet. Det gælder i særlig grad de kunstneriske fags placering i gymnasiereformen. Som elevrepræsentanten i arbejdsgruppen skriver på rapportens sidste side: "Lærergruppernes positioner har været meget hårdt optrukket. En væsentlig hindring for en frugtbar udvikling i retning af oprioritering af de kunstneriske fag er fagegoismen".

I stedet for at afsløre uenigheden i gruppen og lade taberne dramatik, film og delvis billedkunst give udtryk for deres protest og kritik, vælger gruppen at bevare det tilsyneladende fodslag. Den alt for høflige arbejdsgruppe tillader sig kun at undre sig over de kunstneriske fags placering i gymnasiereformen og indser hurtigt, at der nu kun er lappeløsninger tilbage i form af krav om en sænkning af holdstørrelse, deletimer, tid til pasning af samling og bedre lokaleforhold. I hvad jeg vil opfatte som desperation eller galgenhumor henviser de til sidst de kunstneriske fags udvidelsesmuligheder til mellemtimer og frivillig undervisning. Er det monstro dette, indledningen mener med inspiration og gode råd?

Man bliver heller ikke inspireret af rapportens form. Dens ukunstneriske og grimme lay-out skal man lede længe efter. Hvis ellers arbejdet med saks og limstift skal kaldes lay-out. Det er endvidere påfaldende, at Direktoratet udgiver en rapport, som ikke opfylder de formelle krav til en rapport, som vi prøver at piske ind i hovedet på eleverne. Jeg tænker her bl.a. på den uoverskuelige afsnitsinddeling og den manglende indholdsfortegnelse.

Men hvorfor er jeg så sur på rapporten?

1) fordi hele arbejdet har været en narresut uden konsekvenser 2) fordi rapporten er konfliktskyende og harmoniserende, præget af en høflig konsensus, som skjuler kritikken mod un-

dervisningsministeren og modsætningerne i gruppen samt den reelle kamp mellem fagene om en placering i det ny gymnasium. En kamp som musik (Det Uudslukkelige) klart vandt, som billedkunst vel nok spillede til uafgjort, og som dramatik og film (på trods af at vi lever i et informationssamfund) tabte.

Set i perspektiv af gymnasiereformens tilblivelse er nedsættelsen af arbejdsgruppen og udgivelsen af rapporten et godt eksempel på Undervisningsministerens og vel også Direktoratets måde at føre sig frem på: "Altid ryggen fri - og hånden klar til stening". (PH: Den offentlige mening).

Musiske Fag - en antologi.

Red. Stig Guldborg, Undervisningsministeriet, Direktoratet for Erhvervsuddannelserne, 1988, 144 s.

Anmeldt af: Peter Engberg, lærer ved Enghaveprojektet (KKF) og Blaagaard Seminarium.

•
En antologi om de musiske fag. Det er en sjældenhed, ja jeg mindes ikke at der indenfor de sidste mange år er udgivet en lignende antologi, hvor man som her i en række artikler sætter focus på: den daglige undervisning i de musiske fag, de musiske fags betydning for den enkeltes uddannelsesforløb, fagenes betydning som kommunikationsfag, som redskabsfag i erhvervslivet, som fag der indgår i en større fagrække og endelig perspektiverne for de musiske fag i fremtidens samfund.

Lad det være sagt med det samme, de 18 bidrag samt forord er spændende